

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Линдога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Як рішити ся?

З Відня пишуть нам під днем 20. лютого:

(Δ) Ледво розпочала нова рада державна своє житє і відбула 6 засідань та перевела уконституованє президиї, а вже має за собою один розділ парламентарної історії. Нині збирає ся по запустах посольська палата на засіданє, якого всюди вижидають з незвичайною цікавостю і нетерпеливостю. В самій палаті віє зневірою, а також і дневникарство та й суспільність перевяла ся в Австрії зневірою до парламентарної роботи. Але посеред зневіри блисне нераз промінь надії, чей ще знайде ся який вихід із сего лабіринту всяких трудностей, а в значній часті також дрібних питань, які виривають при всякій нагоді на основі застарілого і на нинішні обставини невідповідного регуляміну.

А вжеж доволі скоро поборолла посольська палата трудність уконституованя, щасливо переплила скрізь адресову розправу, згодивши ся на зану льояльність цісареві і при сій нагоді навіть висловила у відповіді на престольне візванє до праці, що радо хоче вступити на сю дорогу. Навіть Молодочехи в своїм адресовім начерку заявили ся засадничо за парламентарною діяльністю. Тепер саме повинна би рада державна приступити до сеї роботи. В недільній розмові з послом Барвінським вказав цісар на те, що не лише в інтересі держави лежить скорє полагодженє бюджету і контингенту рекрутів, але в інтересі населеня є, щоби посольська палата забрала ся до інвестиційного предложеня, закона горівчаного, закона о сирітських касах і хліборобських спілках, бо се саме найважнійші для населеня справи. Торговля, промисл і ремесло попали в страшний застій, позаяк держава довгий час не прикладала

до них своєї помічної руки, та й інші продукційні галузи ледви животиють. Значна більшість палати, як відповів посол Барвінський цісареві, мала би добру волю до роботи, многі послаи хотіли би навіть до інвестицій втягнути також водні дороги і тим способом держава мала би видати на такі хосенні і з економічного становища епохальні підприємства мало що не мільярд корон.

Значна більшість мала би отже добру волю все те перевести, але длячогож така зневіра, звідки такі сумніви? Се походить звідси, що мимо значного числа нових послів в новій палаті остали, як п. Барвінський замітив, давні навички — ті лихі навички, як з усміхом додав цісар, які спивають всяку позитивну роботу. Замість заняти ся найпильнішими і для населеня дійсно вельми хосенними і конечно потрібними справами, висуває ся дрібні, формальні питання регулямінові і се лише стає несхитним доказом, як в Австрії все обертає ся около формальностей. Се справа ненімецьких інтерпеляцій, яка імовірно сегодня або в найблизших днях і то здаєть ся ех граехідію має бути рішена і длятого така нетерпеливість, таке зацікавленє з усіх боків, що стане ся в середу, як ся справа рішить ся. Зловіщі політичні ворожбити зановідають, що коло сеї скелі розібе ся нова рада державна, від президента вимагають соломоньского суду, щоби Чехів не відтрусив, а Німців не роздратував, якби се було так легко зробити. Німці покликають ся на практику, яка була в давніших часах перед президенством д-ра Фукса, а Чехи реклямують для себе практику за останньої президиї д-ра Фукса яко набуте право, до чого дав почин якраз один член палати з лівіці. Так отже не хоче уступити жадна сторона, супротивні ударять на себе і може дійти до парламентарного переселеня... Було би се тажким гріхом занодіяним народам, наколиб о формальности мало все розбити ся,

але на жаль формальности відграють у нас так часто перворядну ролю.

Парана.

(Зі справозданя з подорожи делегатів кравового відділу до Бразилії).

(Дальше).

Загальною засадою колонізації прийнято, що нові колонії, які закладають ся в напрямі виточених доріг від столиці в глибину незваних, або недоступних околиць краю, остають межю собою в звязи, а в міру їх розвою повстають зразу не існуючі, або дуже лихі дороги, будують ся гоетинці, залізниця, отвирася річна плавба. Однак цілий тягар піоніра, який промощує нові шляхи для будучих населенців, поносить колоніст.

Пригляньмо ся, яка є доля емігрантів від хвилі прибутя до Куритиби, аж до осідку в колонії: Куритиба була ще перед недавнім часом нужденна містина, яка виросла з американською скоростю на хороше і споре місто, яке має коло 30 тисячів мешканців. По прибутю до пристани Паранагуа, емігранта відставляють тутки до еміграційного дому, який однак богато не такий хорошиий та догідний, як еміграційні готелі в Pinheiro та Ilha das Flores. Еміграційні бараки в Куритибі є тісні, низькі і брудні, не можуть помістити більше, як кількисот осіб. В разі більшого натовпу займають приватні дома, але найчастійше, задля ошадности містять виселенців в якійсь ново будуючій ся каменіці без дверей і вікон, без підлоги та яких-небудь меблів. В головнім бараку є бодай брудні причі до сваня. В таких часових притулках люде сидять в болоті, або поросі на землі, маючи лише дах над головою, для охорони від дощу, а підчас зими дуже легко в таких обставинах о простуду; особливо богато дітий умирає тут. Через час побуту в бараках емігрант остає на харчи правительства, а сей харч складає ся з сушеного мяса (charque), чорної фасолі, рижу, хліба і кави. Харч не завжди

Осип Мановей.

Еманципация мушчин.

(Дальше).

Чи ті часи були справді гарні?

Ось хвилинка радости. Роман сидить у Павловської на софі; з одного боку коло него Зоня, а з другого на землі Гектор. Більше нема нікого: Павловська приготувляє вечеру, панна Стефанія пішла на ховзанку, Павловський ще не вернув з касина. Нахилившись до уха, Зоня шепче Романови: — Тітка Стефка казала нині, що ви їй снили ся.

— Справді?

— Справді. Казала, що ви їй сподобали ся, що з вами бавила ся дуже добре.

Роман з радости обняв і поцілував Зоню та погласкав Гектора.

А потім знов і смуток і радість. Раз вечером іде він улицею на ховзанку, де мала бути Стефанія. Іде задуманий і не зважає на людей. Потрусив якусь паню; дивить ся: пані така молоденька, чепурна, гарно одягнена.

— Pardon! — сказав він, здіймаючи капелюх.

— Ніщо не шкодить! — відповіла вона. — Ходім разом!

Роман почервонів ся по самі уха, серце йому закровавило ся з сорому, обуренє заволоділо його душею — і він, як опарений, відскочив і давай утікати! Що вона собі гадає? То невинний мушчина не може вечером перейти спокійно улицею? Жінки нарікають, що не мають волі, — а вони от що починають із мушчинами! Кожда немов відгадує, що Роман нежонатий, і думає, що се вже достаточна причина заціпати невинного кавалера на улиці. Прикро було Романови, ще більше прикро, ніж героїні «Дівочих сліз», коли їй таке саме лудило ся з мушчиною. Передумуючи свою пригуду, Роман дійшов до висновку, якого жінки не признають, що «яке їхало, таке здибало», а жінки і мушчини однакові.

Він хотів сю свою бистроумну замітку сказати Стефанії, але коли прийшов на лід і побачив її при світлі електричних ламп на ніклевих лижвах, засоромив ся і говорив зовсім що инше. Він ховзав ся разом з нею, тримав її за руки, і йому було дуже тепло. Раз, закруючи

нею, мусів її хопити в обійми, бо була би впа-ла. Її лице облив ще горячийший румянець, а очи блиснули так, що сей блиск здав ся Романови яснійшим від лукових електричних ламп, що висіли над замерзлим ставком. Потім він наумисне вправ перед нею на одно коліно, але зробив се так зручно, що Стефанія могла цілий тиждень думати, чи се зробив він наумисно чи ні, і не здогадати ся. Військова музика грала польки і вальси, по ставку крутили ся сотки пар і поодиноких людей — крім музики було чути тільки лижви на леду і веселі розмови.

Був се гарний вечір. Роман не змерз ані троха, хоч мороз був кавалерський. Невидимий огонь, що горів у його серці, загрівав його цілого, як добра груба.

Потім він відпроваджував Стефанію до дому. Була може осьма година вечером. В дорозі прийшло йому на думку, запросити її до цукорні. Вона обурила ся: — Що ви собі думаєте?

— Я думаю собі, — відповів Роман — що ви як розумна панна не повинні зважати на людські язики і не обмежувати своєї волі. Чи соромно вам зі мною?

Питанє було таке, що Стефанія й не мо-

є вистарчаючим, чистотою не грішить, а тепер видають емігрантам лише з'єстні артикули, а варити мусять собі емігранти самі. Номінальним зверхником емігрантів є директор колонізації, а властиво міністер публичних робіт стану, однак сей пан є очевидно за великий, щоби вдавати ся в подробности, тож дійсним паном над ними є їх товмач, індивідуум дуже лихого рода, найчастійше хтось з давнійших кольтоністів мазурів або Шлезаків. Контролі над ним нема жадної, тож він дозволяє собі на ріжні надужитя. Так пр. случило ся при мені, що двоє емігрантів вінчало ся, сьвященик не взяв нічо від бідаків, дисценза від заповідий коштувала 5 мільрейсів, але товмач казав заплатити собі 30, немов за кошти виробленя «призволеня» на вінчанє. Тому, що товмач є одинокою особою, з якою емігранти можуть розмовитись, а жаден з висших урядників не говорять славянською мовою, то емігранти віддані зовсім на ласку тих товмачів, що кажуть за кожду справу, яка впрочім належить до обсягу їх обовязків, платити собі солоно.

Після обовязуючих прав кождий емігрант має право вибору місця осідку, однак в практиці дїє ся інакше, місце осідку визначає товмач. Після спроможности висилають емігрантів партиями до вибраних ними околиць, а радше визначених їм з уряду. Така партия зложена з кількадесять родин, відходить під проводом агента. Кожда родина одержує поживу через цілий час треваня подорожи. Подорож відбуває ся відповідно до місця призначеня: залізницею, річними пароходами, лодями, фірами, або піхотою. Нелад в адміністрації стає при тім причиною дуже частих заводів. І так пр. адміністрація є обовязаною відставити емігрантські багажі з митової комори в Ріо Жанейро аж на місце замешканя емігрантів, тимчасом случас ся, на жаль, дуже часто, що цілі транспортні багажі, виносачі по кількисот куфрів, гинуть десь в дорозі і хотяй їх ніхто не украв, они гниють десь в митових складах по році і довше, а кольтоністи, після багато даремних реклямацій, вкінці примушені висилати своїх довірочних людей аж до Ріо Жанейро для відшуканя пропащих річій. Жалували ся нам бідняги, що їм в такий спосіб пропав їх цілий добуток, а таких було багато, дуже багато.

(Дальше буде).

Погладок, що хоче стати мудрійшим від курки.

Чи хто чував коли про Коса? Чому ні — але мало що додатного. На університеті був се тип «русского бурша», якого цілим занятєм було «Wein, Weib und Gesang» — котрим тепер дорікає польській шляхті. Крім хіба своїх фахових занять, з яких мав їсти хліб і одержати сред-

гла відповісти інакше, як лише згодити ся вступити до цукорні.

— Рівне право для всіх! — сказав Роман і, чи забув ся у своїм щастю, чи справді думав, що вже тепер настали иньші часи, перший увійшов у двері.

Стефанія покрутила носом, але мовчала; увійшла за Романом — і обоє сіли коло стола. В цукорні були гості і з них дехто цікаво оглядав молоду пару, але вони не зважали: Стефанії було соромно піднести очи, а Роман тимчасом припрошував її брати тіста з кремом.

Він думав, що приятельськими запросинами до цукорні, чаєм і тістами з кремом зробить хоч маленьку приємність своїй панні, тимчасом з отсега вечера і почало ся нещастє, яке йому і не снило ся. Був хтось у цукорні, що доніс Павловським цілу пригуду: і те, як він перший відважив ся вступити в двері, чим зневажив даму, і те, як її частував — усе знали Павловські. Коли при найближшій нагоді Роман відвидів Павловських, Стефанія не хотіла з ним бачити ся, її ніби-то боліла голова. За те Павловська обсипала його докорами, як градом: — Що ви зробили? Хтож таке видав? Що ви собі думаєте?

(Дальше буде).

ства на згадану омасту сего марного житя, сей добродій не знав жадного поважійшого занятя. Ані політикою, ані житєм в товариствах, а тим менше літературою не займав ся, а свої природні способности затрачував у цинізмі, з яким відносив ся до всего, що ідеальне, що серйозне, що сьвяте. І там в сїм Калуші, звідки він виїшов послом, не багато було чути про д-ра Коса, аж доки не виринув кандидатом на посла. А станув він ним очевидно не задля своїх заслуг, яких за собою не має, ані своїх способностей, але завдяки елястичности своїх переконань, які допускають ему апробувати програми всіх чотирох руских партий.

Бо треба знати, що сей новий руский політик розрізняє аж «чотири рівнорядні рускі партии: націонал-демократів, москвофілів (а вірнійше назвав би їх др. Кос: староруска партия), радикалів і соціялістів!». Всі ті чотири партии, після д-ра Коса, існують в рускім народі! — тільки нема жадної партии уміркованих Русинів, «бо Барвіньский і товариші не мають за собою жадних людей зпоміж Русинів!»

Ось яку нісенітницю придумав др. Кос, заміщаючи в «Буковині» довжезну статю на сю тему, щоби перед світом і перед власною совістю оправдати своє лявірованє межі існуючими і неіснуючими партиями на Руси. Бо друковане слово, особливо для такого п. Коса, що ще нічого не друкував в своїм житю, стає переконуючим аргументом навіть для власної совісти.

«Was man wünscht, das glaubt man gern» — каже Німець — і на таке виходить з д-ром Косом. Він винаходить соціялістичну партию між Русинами хіба тому, що сам є соціялістом з переконаня. Однак тому, що крім б. посла Яросевича, який вже осів у Відні і недоспілого посла Ганкевича, який ще тут у Львові держить кумпанію з жидами — нема більше познак соціялістичної партии на Руси, тому др. Кос уходить властиво за радикала. Але радикалізм не був би ему на руку в его приватній і політичній діяльності, тому волів др. Кос присісти ся на крайнім місци до націонал-демократів, як подати руку Павликові... Та знов для любого мандату не можна було д-ру Косу національні питання ставити так твердо, а признати москвофілів «старорускою партиєю», яка в добрій вірі трудить ся для добра — всьо одно, руского чи «русского» народа... Ось так поветали на Руси чотири партии... в мозківниці нового калуского посла.

(Конець буде).

Дере міх і квичить!..

Вже від якого тижня в кождім числі «Галичаніна», а то і по всіх польских дневниках господин Володимир Луцик, відвічальний редактор москвофільского органу, випиує несотворені річи на найповажійшу руску інституцію фінансову «Кредитовий Союз». Свою особисту справу напасник представляє як якусь партийну справу, а фінансову інституцію як якийсь політичний орган для нищеня противників др. Костя Левицкого et consortes!.. Що таке балаканє є глуше, се вже кождий пізнає з першого погляду, але о скілько оно є підлим, переконанє ся доперва тоді, коли побачить, що ціла злоба п. В. Луцика іде з того, що «Кр. Союз» по просту не хотів лише дати себе надуту свому панові і з загрозою екзекуції виступив в повнім своїм праві і з правної конечности.

Ось як мала ся ціла справа з «Галичаніном», як се подає «Діло» з найдостовірнійшого жерела:

Дня 16. вересня 1899 року позичив Іван Петровский (Русин промисловець) в Рускім Союзі кредитовім 300 корон на вексель за порукою одлого урядника, назвім его Х. У., і п. Володимира Луцика, яко акцептантів in solidum — співдовжників до неподільної руки.

Термін платности векселя був по трех місяцях т. є. 16-го грудня 1899. І Петровский заплатив, вправді не 16-ого, але 18-го грудня 14 корон і 20-го грудня 14 кор. 72 сот., разом 28 корон 72 сот. на сплату капіталу, а крім того ще процент до 16-ого марта 1900. Отже в дни 20. грудня 1899 р. остав ся ще довг 271 корон і 28

сот. — і від того дня до нині Союз не дістав ані сотика на сплату капіталу і ані сотика проценту від 16-ого марта 1900. Мимоходом сказавши, є се одинока залеглість в Союзі за цілий рік 1900-ий.

Дирекция Союза висилала почавши від 16-го марта 1900 що місяця ургєнсі до всіх трех співдовжників (Петровского, урядника Х. У. і п. Луцика) з загрозою судового доходженя вірительности. Але минули місяці март, цвітєнь, май, а ніхто не платив. Що-до п. Луцика — то Дирекция Союза в червні ще й устно зробила ему представленє в тім ділі, але безуспішно.

Справа стала для Союза неприятною. Коли залеглости перейшли вже в другий квартал, ухвалила Дирекция Союза дня 26. липня 1900. внести против усіх трех співдовжників позов векслей.

Позов внесено дня 28. липня 1900 (Св. IV. 1899/00), а суд краєвий яко торговельний наказом заплати з 30-го липня 1900 приказав всім трем співдовжникам заплатити Союзови 271 кор. 28 сот. враз з 6% від 16-го марта 1900 і кошти позу.

Сей наказ заплати з 30-ого липня 1900 доручено лише урядникови Х. У. і п. Луцикови; Петровский десь згубив ся, урядпочтовий звернув судови призначений для Петровского наказ заплати, а суд повідомив о тім Союз. Тоді Союз був обовязаний до оглядности супротив двох оставших акцептантів.

Наказ заплати з 30. липня 1900 етав ся правосильний, бо ані п. Х. У. ані п. Луцик не внесли замітів против него, отже uznали его правосильність.

Тоді Дирекция Союза могла сейчас зробити кроки екзекуційні, але іменно з огляду, що має діло з видавцем і одвічальним редактором «Галичаніна» і з урядником, не зробила того, надіючись, що они прецінь полагождать справу. Аж як оба акцептанти дспустили ся дальшої залеглости в третім і четвертім кварталі, а зближав ся конець року, коли треба було виказати залеглости — Дирекция Союза аж в дни 30. грудня внесла (до ч. Св. IV. 1899/00,4) до суду краєвого яко торговельного жаданє заставленя третини платні урядника Х. У. і примусового завідуваня «Галичаніна», видаваного п. Луциком.

Суд краєвий яко торговельний рішенням з 1-го січня 1901 (до ч. Св. IV. 1899/00,4) призволив на одно і друге, бо жаданя поставлені Союзом були по мысли закона екзекуційного, і завізвав суд повітовий С. І. у Львові, яко суд екзекуційний, щоби виконав его рішенє.

П. Луцикови (як і урядникови Х. У.) доручено тото рішенє в перших днях місяця січня 1901. Однак п. Луцик знов не обізвав ся.

Союз чекав ще місяць, аж на візванє суду екзекуційного предложив тому судови поданєм з 30-ого січня 1901 (Е. XVI. 46/1/2) внесок на введєнє примусового завідателя «Галичаніна» (бо суд екзекуційний загрожував, що по вісьмох днях погасєне екзекуція) — і остаточно на то внесєнє рішенням з 2. лютого 1901 (до ч. Е. XVI. 46/1/2) суд екзекуційний заіменував примусовим завідателем п. Лонгина Цегельского.

Союз ще й тепер не налягав на безпроволочне виконанє екзекуції і тому суд визначив термін аж на день 13. марта с. р. для відобраня приречєня від завідателя.

Отже ще і в сій стадії справи п. Луцик, сли має волю добровільно сповнити своє зобовязанє супротив Союза, має час се вчинити.

Так виглядає справа п. Луцика з Союзом після актів Союзових і судових, сконстатованих членом нашої редакції в Дирекції Союза, — а тепер нехай вже і циган судить: хто тут завинив і хто заслужив на догану і... погорду.

З державної ради.

Подавши вже вчера короткий перебіг вчерашнього засіданя, яке задля несупокою і бучі президент замкнув ще перед год. 2. пополудни — доповнимо хіба кількома чертами.

Бучу викликала заява президента Фетера що-до цензурованя петицій та інтерпеляцій та предкладаня їх президії в ненімецькім язиці. Що-до послідної справи президент висказав ся не конче ясно, бо порішив, що-до інтерпеляції

має залучати ся німецький переклад — але не сказав, хто має его достарчити. Колиб завдав перекладання інтерпеляцій пристало канцелярії парламенту, то се потягнуло-б за собою потребу устроєня бюро фахових перекладчиків чеських, руских, польських, італійських, хорватських і т. д. а сей персонал мусів би стати дуже численним, щоби міг скоро і вірно перекладати численні інтерпеляції. Против заяви президента Фетера, приписуючої собі право цензурування внесених інтерпеляцій, повстав невольний крик Шенереріянців і Чехів. Особливо чеські радикали пробували своїх обструкційних способностей. Між німецькою людовою партією а Шенереріянцями, які грізно виступали також проти Прадого, що як віцепрезидент згодив ся також на цензуруване інтерпеляцій — прийшло вчора до цілковитого розлому. Другий віцепрезидент Зачек заявив вчора на засіданю молодіжеского клубу, що не годять ся з заявою президента Фетера і готов зложити свою гідність. Вкінці і гр. Фетер заявив вчора перед кількома послами, що колиб повторили ся вчерашні сцени, то він зложити не лише президентуру, але і мандат до державної ради.

А які се гарні були сцени, нехай послужать за примір такі вибрики: Після відкинення внесена пос. Еленбогена, який жадав отворєня дискусії над заявою президента в справі цензурування інтерпеляцій, Вольф став кричати до президента: Ну, нехай би ви відважили ся вичеркнути хоть одно слово з моєї інтерпеляції, то побачите, що стане ся!

Гро: З заяви президента віс дух Прадого. Самому собі укорочувати свої права, се можливе хіба в австрійськім парламенті! Вольф: В німецькій, людовій партії прадлюють (es praadelt!) (сьміх). Штайн: На президіяльнім місці сидить Бобіс (віденський прокуратор). Всі прокуратори в Австрії є лотрами! Шенерер: Прадого вибрали, щоби міг брати подвійні дієти — він тим способом відробляє свої дієти! Штайн: Пане президенте, чому ви не прийшли до палати в мундурі прокуратора або поліціянта?

Гро: (предкладаючи інтерпеляцію). Пане президенте, коли тут счеркнете хоть би одно слово, то вже ані слова не промовите в сій палаті!

Вольф: Тепер можете бути певні, що палата є способна до праці! Гро: Для поліційної держави, як Австрія — се як-раз поліційний парламент.

Шальк: Пане президенте, зложіть собі шкляний звін на свою голову...

Коли на хвильку зменшив ся крик, підносить голос пос. Бжозад, який задля крику не міг розпочати своєї бесіди в справі чеських інтерпеляцій. Але ледви він став говорити, пос. Вольф кликнув до Странского: Коли всякий має вносити інтерпеляції в своїм матернім язичі, так ви внесіть по гебрайски! Повстає великий сміх, президент дзвонить, Бжозад говорить — але нічо не чути. Шенереріянці звели знов крик, а коли Бжозад кілька разів пробував перекричати гамір, кличе до него Штайн: Не будете тепер говорили, бо перше ми мусимо виговорити ся. Бжозад: Добре, я почекаю.. Шенерер: Президент цензурує лише німецькі інтерпеляції, а чеські ні! Гро: Пане президенте, підійть до цїсаря і скажіть ему, що парламент не може працювати, бо президентом є прокуратор. Шальк: Ви ще всегда тхнете старостою! Чому ви, пане президенте, не носите пікельгавби? — і т. д.

Вкінці Бжозад приходить до слова і запитує, що буде з чеськими інтерпеляціями? На те президент відповідає, що дасть відповідь при кінці засіданя. Тепер знов Чехи зривають ся з криком, жадаючи відповіди. Кльофач зголуше ся до слова і почавши говорити серед криків Шенереріянців, опускає своє місце і з живою гестикаляцією підходить аж до мівістерських сиджень. Чехи кидають картками і подертими протоколами на президню, а Кльофач ловить за каламар. Однак пос. Васілько (Румун) видирає ему каламар і тручає Кльофача в груди. Чехи кидають ся на Васілька. Було би прийшло неминучо до битки на кулаки, колиб пос. Гневош і єпископ Репта не були в час заслонили собою Васілька, а президент не замкнув засіданя.

Серед такого гамору прийшлося і пос. Барвіньському давати відповідь на безосновні, а простацкі напади д-ра Коса, так що лише найбільше окружене, яке утворило ся з галицьких послів довкола бесідника, могло чути его слова. Сю бесіду подамо завтра в ширшій змісті.

Н О В И Н К И.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Никифора; рим.-кат. Петра Ст. — В суботу: гр.-кат. Харлампія, Порфирія; рим.-кат. Романа.

— Руский народний клуб відбув засіданє в неділю пополудни. Ухвалено, щоби п. Барвіньський відповів на напасти д-ра Коса. Обговорювано відтав справи поставлені на дневнім порядку, інвестиційне предложєне, бюджет, контингент рекрутів і хліборобскі спільки. До бюджетової розправи визначено яко речників Барвіньського і Пігуляка і поручено справи, які там мають піднести.

— Нашим людям на науку. Хотяй маємо свої фінансові інституції, які можуть вповні вдовольнити потреби кредиту нашої суспільности, та на яких не затяжила ще жадна тїнь якоїсь неправильности або несовісности, мимо явних та скритих ворогів (гл. статью «Дере міх»), що зараз би з мухи вчинили вола — то все таки наші люди шукають собі часто чужих богів, та потому на їх жертву мусять платити свою тяжку кривду. Така подія счинила ся із звісним «Unio Catholica», асекураційним товариством у Відні, якого директор філії у Львові п. Тумін навербував багато членів в Галичині. Непокритий недобір сего товариства вносив в 1899. р. звизж 22.000 корон, а кілько зріс в м. р., покаже ся по точнішій обрахунку. Директор львівської філії «Unio» сидить в криміналі за махерства, а як прийде до ліквідації сего товариства, то не один кроваво запрацьований гріш поїде з Галичини в німецькі зуби. Така сама історія дїє ся часто по провінції. Ось о. Танякевич оголошує в подібній справі таку відозву:

«Річ дуже нагла! Звертаю увагу інтересованих так з міста Буська, як з місцевостий поза Буськом, близьше чи дальше положених, на котрих наложено репартицію на підставі їх приналежности і злученого з тим обовязку необмеженої поруки до одного із судово-розвязаних перед кільканацятьма роками товариств кредиторів в Буську, с. є. «Towarzystwo zaliczkowe», «Wzajemna pomoc» і зглядно «Towarzystwo kredytowe» (Creditverein) — на конечну потребу безпроволочної одноцілности акцій в сій справі. Інтересовані удають ся до різних осіб о поміч, богато їх, навіть жида, удало ся й до мене. Але се все не веде до ціли.

Імовірний і конечний буде уклад з кредиторами тих товариств. Неможливо і непорадно, щоби кождий інтервеніючий робив се на свою руку. Тут треба заступника правного, уповномоченого всіма.

Позаяк значна часть діткнених удала ся вже в тій справі під правну опіку адвоката д-ра Костя Левицкого зі Львова (улиця Корняків ч. 1, каменниця Народного Дому) то належить, щоби всі решта се вчинили в добре зрозумілім своїм інтересі.

Прошу Впр. Отців духовних і всіх людей тямущих, щирих для народу, щоби подали мою відозву до відомости інтересованих, зглядно їх вишукала, добули від них для д-ра Костя Левицкого уповажненє до заступаня їх і заравом сконстатували, чи кого з них не вписано до товариств тих без декларациї, значить, без его відомости або без свідомости прийнятих на себе через те обовязк в (з титулу необмеженої поруки). Додаю, що діткнені люди не находять ся лише в місцевостях судового повіта бузецького но і олеського (як Олесько, Соколівка) і золочівського.

— Руска академічна молодіж видала відозву в справі звісних подій на російських університетах, що розпочали ся в Київї, а звідси широко луною заняли всі нинїшні університети. Українська молодіж в Галичині — сказано у відозві — уважає своїм обовязком піднести свій голос проти того насильства, яке вже від довшого часу російське правительство сповняє на молодих, ідейних людях, на лучшій частині університетської молодіжи, що не в силі мовчки, без протесту, з підданчим рабством терпіти тяжку наругу. Сей обовязок тим більше тяжить на нас, бо тут передусім йде о частину молодіжи нашого народа, бо справа болочоу вражає наш народний організм, бо привід до сього руху дали події, що скоїли ся в самому серці України — в городі Київї! Не менче доторкає нас, як ідейну та поступову молодіж, те, що жертвою лютих, деспотичних порядків паде як-раз тая ідейна поступова молодіж, тая молодіж рідна нам думками та змаганями. Коли на тих людях ідеї і високих змагань сповняєть ся жостокє насильство — ми мовчати не можемо, ми мусимо від себе піднести протест, значити своє становиско! Тому українська мо-

лодіж Галичини скликає нараду на день 24. лютого о 3. год. пополудни в комнатах «Рускої Бесіди» (Ринок 10) і просить своїх товаришів і товаришок взяти у ній численну участь! Наряди будуть довірочні на підставі §. 2. закона о зборах. Запрошеня дістати можна при вході на оалю.

— Лат. архієпископство в Тернополі. З Кракова доносять телеграфічно: Кс. архієп. Вебер був ту вчора в повороті з Відня, де відбув ся его канонічний процес яко архієпископа in partibus infidelium. Перенесене кс. Вебера до Тернополя і заснованє там єпископства не наступить скоро. Тепер відбувають ся переговори між апостольською столицею а правительством. Кс. архієп. Більчевський мав призначити 24.000 корон на утворенє єпископства в Тернополі. Перенесєня кс. архієп. Вебера до Тернополя можна надіяти найскорше за два роки.

— Впр. Отців духовних, котрі до осягненя ціли дяківської льотерії значнішим закупном льосів з скарбони церковної не причинили ся, просимо о щєдрї датки з тихже скарбон для ціли льотерійної. Датки ласкаві з зазначєнем: для ціли дяківської льотерії, просимо присилати під звичайною адресою: Дирекція Народної Торговлі у Львові. — о. Д. Танякевич.

— Причини студентских розрухів в Петербурзі. В тій справі доносять з Петербурга: В осєни м. р. виставлено на кількох сценах в Росії, а вкінці в Петербурзі штуку п. а. «Сини Ізраїла», в якій жида добачили висьміванє їх племені. Петербурска публіка явила ся численно на представленю, щоби пізнати нову штуку. Межи зібраними було також багато студентів університету. Нараз підчас представлення якийсь жид почав свистати, тувати ногами і кричати, а публіка підхопила ознаки невдоволення і цілий театр перемінив ся в пекло. Тоді поліція почала свою роботу. На зазив інспектора університету, який нарочю прийшов тоді на представленє, поліція вязнила самих студентів. Другого дня на університеті студенти скликали сходини і розпочали страйк. Посипали ся карі: всіх маніфєстантів прогнано з університету, а найвідважнішних, як політичних злочинців, засуджено на зсылку в Сибір. Около трем соткам молодіжи замкнено дорогу до дальшого образования, а все те діяло ся для поліції, бо, як викрило ся, поліція сама намовила жида, аби счинив бучу в театрі, аби она мала що робити та показати своє «геройство».

— В справі почтових експедиторів. Міністерство торговлі видало розпорядженє, після котрого в поодиноких дирекціях почтових має бути до 31. марта с. р. установлений статус експедиторів почтових. Ті експедитори, котрі служать при єраріяльних або й неєраріяльних почтах, мають бути вписані до статусу урядово, а ті котрі тепер суть без служби, можуть бути вписані лиш до 31. марта с. р. Вписанє до статусу має відбути ся після літ служби, від часу зложеня першої присяги службової. Уложєне статусу дасть докладний образ того, що міністерство буде могло зробити в справі експедиторів. Згадаєне розпорядженє установляє рівночасно обмеженє, але в досить широким границях, число (Numerus clausus) аспірантів, котрі хотіли би бути прийняті. В той спосіб буде можна легше виробити місце тим експедиторам, котрі тепер остають без служби. По установленю статусу будуть експедитори почтові, котрі знають службу поштовою і телеграфічну, мати періенєство при обсадї посад почмайстрів і посад експедиєнтів при більших урядах.

— Зїзд мужів довіря русско-народной партії — як доносить «Галічанін» — відбув ся вчора при участі 149 «лиц», які заступали майже всі повіти східної части Галичини. Всі «маститі», які були ві вторник на концертї, були мужама довіря «русско-ї» партії. Ухвалено резолюцію д-ра Дудикевича з Коломиї, аби розпочати акцію «виборову» до сойму.

— «Міжнародна совість». Під таким заголовком появила ся статья в одній з віденських часописів, з протестом против заборчих розмахів Англії в полудневій Африці. Подорож Крігера дала причину «Міжнародній мировій Унії» виступити в обороні покривджених рєпублік Трансвалю і Оранїї. «Унія» порішила на основі ухвал гагської конференції поперти домагана Крігера і вислала протест против полуднево-африканської війни до всіх держав, які брали участь в гагській конференції. Протест підписали члени організаційного комітету «Унії» з Франції, Англії, Росії і Сполуч. Держав.

— Населєнє Франції зменшає ся значно що року. Число заключуваних єупружєств остало таке саме, як було передше, край богатий, підсонє здорове, а мимо того більше людей умирає, як приходить на світ. Францускі учєні ломлять собі голову над розвязкою сего питання, але відгадати не можуть. Одні поясняють се надмірним уживанєм алькоголів, нинїшні недостатком чистоти і т. и., а всі подають раду, аби для родин, які мають що найменше 3 дітий, дати полєкші в податках, при обсаджуваню урядів, при військовій службі і т. д.

— Злодійська відвага. В оригінальний і дуже небезпечний спосіб утікло в Дрездні з поліційного арешту на четвертім поверсі чотирох злодіїв: робітник Вольф, муляр Шмідт, кельнер Вебер і коваль Екель. Они видобули з печи штабу залізу, вирвали нею дошки помосту в своїй келії, зробили діру під собою і так дісталися до відділу канцелярійного, де порозбивали всі столи, шукаючи за грішми. Вдтак скрутили з ручників шнур, спустили ся по дроті від громозводу на землю і повтікали.

— Гора коло Ноаражі — як доносять з Цуріху — пукає і грозить заваленем. Від кількох днів чути, як скали сеї гори тріскають з гуком, подібним до грому. Геолоґи віщують горі близький кінець з весною, як розмерзне земля.

— Для наших Американців прислали: *Вн. п. Мак. і Петр.* 18 книжочок. — Прочі — німецькі і польські книжочки — можуть собі відобрати.

— Гумористичний кутик.
Дух часу.

Хочеш нині звісним стати,
Мужом геніяльним,
Мусиш щиро ся старати,
Бути... аномальним.

З життєвої мудрости.

Нагана ворогів є часто заслуженою похвалою.

З гадок самотного.

— Учимо ся на те, щоби жити, але живемо на те, щоби вчити ся — сказав дуже гарно гр. Толстой, але в житю діє ся як-раз противно. Ми вчимо ся, щоби жити з того, а живемо на те, щоби забувати — тому і вмираємо дурними.

Цвітка стилю.

Здрігнув ся, поцілував могилу в яблінку і поплів ся безіменний і самотний.

Стефанік (Дорога).

Посмертна оповістка.

— О. Іларій Стеткевич, підгасцький декан, парох в Божикові, упокоїв ся в 67. році життя, а в 44. р. сьвященства. В. е. п.!

— Іван Громадка, вислужений директор народної школи в Калущі, директор кредитового товариства «Самопоміч» в Золочеві, упокоїв ся в 76. р. життя. В. е. п.!

Телеґрами.

Відень, 21. лютого. В кульоарах парламенту панує незвичайних рух. Галерія повна. Всі надіють ся продовження вчерашного заколоту,

який легко може настати по відкиненню внесення Чехів на отворенє дискусії над заявою президента в справі ненімецьких інтерпеляцій.

Відень, 21. лютого. Засіданє палати послів розпочало ся нині о 12. год. 30. м. Зараз по отвореню засіданя заявив гр. Фетер: «Президию палати послів прийняв нині перед полуднем в Бурґу цісар дуже ласкаво. На мою заяву вірности і преданности для монархи — як палата ухвалила — відповів мені цісар отсьими словами:

«Тішу ся, що виджу у себе панів, яким палата послів поручила провід над собою. Наколи вас, в виду пануючого ще роз'яреня, стрітить не одна тяжка хвиля, яка виставить на пробу вашу терпеливість і буде домагати ся від вас як найбільшого супокою, то надію ся, що хвиля успішної праці близшою є нині, як була досі. Яко запоруку того уважаю ваш вибір, довершений на основі загального довіря.

Не сумніваю ся, що ви з терпеливостію і зі спокоєм, відповідно до обставин, сповните свою задачу і що цілу свою енерґію спрямуєте до тої ціли, аби доказати народам, як високу вартість має живнєнна діяльність парламенту».

Дальше цісар просив президию, аби єго подяку подала до відомости палати послів, що отсьим сповняю».

Засіданє триває дальше.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечас будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор. 11 сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премії	171.942	» — »	
Резерва спеціальна	6.000	» — »	
Фонд емеритальний	30.924	» 54 »	

Тарифи «Дністра» умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120,834 кор. Шноди ліквідують ся безпробовочно в присутности Делеґата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долній, Снятині, Городенці, Тереховцях, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з такнх обезпечень через «Дністер» іде часть провізії на русні публичні добродійні ціли; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274,964 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В «ДНІСТРІ».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1:53	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галапу), Станиславова	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		» » дв. Підзамче				
7:45	з Янова	6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
8:00	на дв. головний	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.				
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	9:07	до Янова				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятини дв. Підз.				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
11:45	з Ябослява і Любачова	9:42	до Чернівців, Станиславова				
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова				
12:55	з Янова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
3:14	з Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.				
5:40	» » на дв. голов.	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.				
5:45	з Кракова	3:30	до Рашева, Хирова, Любачова				
5:55	з Чернівців, Іцкан						
6:00	з Сокаля, Белаця і Любачова						
НІЧ				НІЧ			
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	6:10	до Станиславова				
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно				
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	6:30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)				
9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща				
		7:10	до Тернополя дворець головний				
8:40		7:33	» » дворець Підзамче				
2:31	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:25	до Сокаля і Рави рускої				
12:20	з Чернівців, Букарешту, Гусятини, Потутор	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і сьв.)				
	з Лавочного (Пешту) Хирова	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	10:40	до Чернівців і Іцкан				
	» » на дв. голов.	10:50	до Кракова, Відня, Варшави				
10:30	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й				
12:05	з Підволочиск на дворець Підзамче	11:25	» » дв. Підз.				
3:12	» » на дворець головний	4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора				
3:35		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.				

ЗАМІТКА: Пєра нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Краєвських ч. 5) уділяє пояснєнь в справахже дїявничих, продає білєти всякого рода і розклади адї.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Проґрама від 16. до 28. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура.
 2. The American Troubadours, секстет муринів.
 3. Victoria Belling, жонґлерка.
 4. Trio Streitmann, вокальний терцет.
 5. Fleury-Trio, вітрові дансери. (Павза).
 6. Орхестра.
 7. Josef Modl, гуморист театру Ронахера у Відни.
 8. Victoria Belling яко трансформаційна дансерка.
 9. Miss Helena і Emilon, воздушний акт.
 10. Risa Nordström, субретка.
 11. Horly's-Trio, вокально-музикальний трансформаційний акт.
- Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що п'ятниці High Life представленє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum ogrіte 12. газowymi печами.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.